Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 114. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 17-го ТРАВНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 17, 1980 No. 114. VOL. LXXXVII.

РІЧНІ НАРАДИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС ДОБІГАЮТЬ ДО СВОГО ЗАВЕРШЕННЯ

Кергонксон/Союзівка. — Річні наради Головного Уряду Українського Народного Союзу, що почалися тут, як відомо, у понеділок, 12-го травня ц.р., на власній культурно-відпочинковій Оселі Союзівці, добігають до свого завершення.

У четвертому дні нарад (15-го травня) члени Головного Уряду вислухали з великою увагою доповіді знавця забезпеченевого діла п. Джемса Бейлю, дорадника установи „Фратернал Бенефіт Сосаєтіс" і редактора, журналу „Фратернал Монітор", про сім головних небезпек братських забезпеченевих союзів. У тому ж дні відомий фільмовий продуцент Славко Новицький інформував Головний Уряд УНС про потреби і можливості включення фільмового засобу в активність УНСоюзу. При цьому він продемонстрував деякі зразки своєї фільмової продукції.

Після виступу цих гостей, продовжували свої наради поодинокі Комісії, обрані на попередніх пленарних сесіях, які мали звітувати у п'ятницю, 16-го травня і запропонувати відповідні пропозиції у формі резолюцій, які опісля унапрямлюватимуть працю Головного Уряду, а зокрема Екзекутиви УНС.

У четвер увечері відбулася уже традиційна спільна вечеря з відповідною програмою, якою вміло проводив почесний член Головного Уряду інж. Степан Куропась.

Під час цієї вечері приявні члени Головного Уряду і гості привітали нообраного головного редактора „Свободи" Зенона Снилика його дружину Ярку і дочку Христю. Ред. З. Снилик, у короткому слові, подякував за виявлене до нього довір'я, додаючи, що на цьому новому для нього етапі 18-літньої праці в УНСоюзі старатиметься оправдати це довір'я.

Головний Уряд Українського Народного Союзу біля пам'ятника Т. Шевченка, патрона УНС, перед початком річних нарад.

Намагання Уряду ЗСА спинити нелеґальні транспорти кубинців посилюються

Вашінґтон. — Проголошене президентом Джіммі Картером в середу, 14-го травня, нове розпорядження щодо нелеґального перевозу кубинців до ЗСА малими човнами, яких на протязі трьох тижнів прибуло біля 46 тисяч, почали інтенсивно впроваджувати в життя. Уряд ЗСА має твердий намір спинити ці безконечні фльотилії з кубинцями, серед яких є багато небажаних елементів, що їх викидає Кастро з Куби: кримінальні злочинці, психічно хворі або хворі проказою тощо, — не зважаючи на те, що Фідель Кастро ще не відповів на пропозицію Президента ЗСА продовжувати перевіз перевірених аплікантів на в'їзд в Америку організованим порядком через прийняті процедури для чужинців-емігрантів, а тоді — надійними й безпечними транспортами повітряними або морськими, які стоять напоготові з американського боку.

Серед суворих заходів Уряду є штраф у сумі 50 тисяч долярів за нелегальне продовжування перевозів кубинців і схоплення човнів, поки накладена ціна буде винуватцем сплачена. Про ці нові й суворі заходи раз-у-раз передає по радіо прибережна сторожа, але є відомості, що ці радіопередачі глушить станція з Куби, крім того стернові тих американських човнів, що вже були біля берегів Куби й мали наказ від свого Уряду повернутися впорожні додому, розповідають, що кубинські власті їм загрозили всілякими карами, якщо вони не візьмуть певної групи кубинських еміґрантів зі собою до Америки, тому в них не було іншого виходу, як взяти тих кубинців.

В четвер, 15-го травня, ще прибуло до Фльориди чотири тисячі нових втікачів, але чимало човнів таки повернулися порожніми. Також було Урядом схоплено 75 човнів за непослух, а їхніх стернових оскаржено в ламанні закону. Крім 50 тисяч долярів кари, винуватцям може загрожувати і в'язниця до 10 років.

Зустріч Владики Василія з Екзекутивою Президії Централі КУК

Вінніпеґ, Канада (КУК). — У понеділок, 5-го травня, преосвященний Владика Василій, Єпископ Саскачеванський, Вікарій Середньої епархії — УГПЦеркви, відвідав в асисті о. прот. Т.Міненка Централю КУК і був гостем на засіданні Екзекутиви Президії КУК, члени якої мали нагоду познайомитися з Владикою і обмінятися думками про діяльність Централі КУК.

У своїй попередній праці як парох УГПЦеркви в Гамільтоні, Владика Василій завжди близько стояв і цікавився працею Комітету Українців Канади.

КОРОТКІ ВІСТІ

У світі

ГАЗЕТА „ПРАВДА" ПРИЗНАЄТЬСЯ, ЩО совєтські війська і афганські льоялісти натрапляють на „серйозні труднощі" у боротьбі з повстанцями, зокрема з підпільними бійцями у пасмі гір Гінду Куш у північносхідній частині тієї країни. „Боротьба проти бандитів не є легка", — твердить „Правда", — „бо горстка осіб, добре вивінуваних зброєю, що її постачають ЗСА і Китайська Народна Республіка, може задержати наступ великого з'єднання вояків". Газета не згадує нічого про маніфестації студентів і шкільної молоді в Кабулі, у наслідок яких згинуло біля 20 осіб, в тому числі дівчата між 12 і 17 роком життя.

ЗІ СЛОВАЧЧИНИ ПРИХОДЯТЬ ЩОРАЗТО НОВІ інформації про релігійні переслідування. В Братиславі поліція організує групи молодих хуліганів, які чинять бешкети в часі церковних Богослужень в Братиславі, а найбільше в Петржалці (колишньому Енґерав) по австрійському боці Дунаю. В Братиславі, столиці Словаччини, в сорокових роках 165 священиків обслуговувало 147,000 мешканців, здебільша католиків, тепер мешканців у цій місцевості є 350,000, а священиків тільки 20.

В САН САЛЬВАДОРІ ДЕМОНСТРАНТИ НАПАЛИ на дім американського амбасадора. Охорона, зложена з американських Марінс, спинила їх слізними бомбами, але амбасадор, Роберт Вайт, для безпеки утік з дому. Демонстранти були мабуть правого напрямку, бо протестували проти амбасадора окликами: „Геть до Куби!, „Ти комуніст" і т.д.

В ГОЛЯНДІЇ ЗНОВ ПОСТАВЛЕНО ПЕРЕД СУД Пітера Ментена за активну участь в мордах в Підгородцях, на Підкарпатті. Жертвами мордів були переважно жиди, але між ними було також чимало українців. П. Ментен був тоді перекладачем і співробітником екзекуційних груп німецьких СС-ів. П. Ментен, який має тепер 81 років, був суджений вже декілька разів, останньо вища інстанція голяндського суду звільнила його з огляду на його вік і стан здоров'я, але на рішення найвищої судової установи процес поновлено.

ОДИН З КЕРІВНИКІВ СУЧАСНОГО КИТАЮ, голова Державної Ради, Гуа Гофен, відбув довшу нараду з групою японців, які прибули до Китаю для поглиблювання приязних відносин між обидвома країнами. Японську групу очолював Я. Накасоне один з лідерів привладної ліберально-демократичної партії. Гуа Гофен дуже виразно не лише підтримав політику дозброєння Японії, але і вимагав від неї зміцнення оборонности перед зростаючими загрозами з боку Совєтського Союзу: „Японія повинна забезпечити своє справжнє опанування повітряних просторів, своєї зони і розбудувати свої повітряно-військові сили, бо ж без цього не може бути забезпеченої активности воєнно-морської фльоти", — заявили китайські лідери японцям.

Західня Німеччина рішила бойкотувати Олімпійські ігрища

Дюссельдорф, Західня Німеччина. — Крайовий олімпійський комітет Західньої Німеччини, відношенням голосів 59 до 40, рішив у четвер, 15-го травня, бойкотувати Олімпійські ігрища в СССР з уваги на аґресію тієї країни в Афганістані.

Голосування попередили довгі, часто гострі дебати, а після проголошення його висліду президент Комітету Віллі Дауме, який особисто протиставився бойкотові, заявив, що рішення є зобов'язуюче для всіх атлетів тієї країни, хоча воно й розчарує декого з них.

Президент Джіммі Картер привітав рішення західньонімецького Комітету, називаючи його „хоробрим" і „морально оправданим". Також уряд Західньої Німеччини, який раніше піддержав концепцію бойкоту, схвалив це рішення, яке матиме значний вплив на становище інших країн Західньої Европи, хоча Франція, Швайцарія, Ірляндія і Фінляндія рішили вислати своїх спортовців на ігрища до СССР. Однак такі країни, як Італія, Голяндія, Португалія, Бельгія і Еспанія, а також Японія і Австралія зобов'язались піти вслід за Західньою Німеччиною. Спостерігачі уважають, що після рішення Західньої Німеччини до бойкоту ігрищ приєднається біля 40 країн ще перед реченцем зголошень 24-го травня ц.р.

Президент Садат перебрав пост прем'єра; значні персональні зміни в єгипетському кабінеті

Каїр. — Після довгої підготови і конференцій зі своїми співробітниками президент Єгипту Анвар ель Садат перебрав пост прем'єра єгипетського кабінету. Дотеперішній прем'єр Мустафа Кгаліль став його найближчим дорадником і уповноваженим до особливих завдань. Мустафа Кгаліль не буде членом кабінету і буде відповідати за свою діяльність тільки перед президентом. М. Кгаліль загально уважають за найздібнішого серед сучасно єгипетської правлячої групи.

Дотеперішній міністер оборони, генерал Камаль Гассен Алі, став координатором трьох міністерств-оборони, суспільної служби, інформації. Генерал Гассан Алі таким чином буде посідати найсильніший пост у кабінеті після прем'єра.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ АРАБСЬКОЇ ГАЗЕТИ, що виходить у Кувейті, „Аль Рай Аль Аам" Ясір Арафат, лідер ПВО, поінформував, що Ґодсадеґ запропонував урядові Іраку співпрацю, а навіть союз у боротьбі з Ізраїлем.

МОСКВА І ВАРШАВСЬКИЙ БЛЬОК ПРОПОНУЮТЬ КОНФЕРЕНЦІЮ НА ВЕРШИНАХ

Варшава. — В короткому повідомленні, виданому на закінчення конференції совєтського бльоку у Варшаві, висунено пропозицію „скликати в найближчому часі конференцію лідерів держав з усіх районів світу".

Повний текст комунікату, який буде опублікований пізніше, подасть докладніше дані до тієї пропозиції.

В останньому уступі того повідомлення, яке назагал невиразне і загальникове, нав'язано до анти-гітлерівської коаліції з часів Другої світової війни і запропоновано „наради на вершинах як найкращу дорогу до взаємного порозуміння і тривалого миру".

Окрему увагу в тому повідомленні привертає речення, в якому сказано: „Особливу увагу слід присвятити безпеці в Европі і збереженню миру на европейському континенті". Речення це вже викликало цілий ряд застережень в дипломатичному світі, бо, як кожному відомо, Европі ніхто за вийнятком СССР не загрожує, між европейськими державами немає ніяких серйозних проблем, европейські держави твердо закріпили між собою мировий шлях переговорів, як єдиний засіб для полаґоджування спірних справ. Мир на европейському континенті рідко коли в історії Европи був краще забезпечений, як тепер і загроза для нього є тільки з боку Москви.

Одначе в цьому реченні дипломатичні кола бачать початок зміцнених большевицьких заходів і тиску за так звану „фінляндизацію Европи", що є одною з головних політично-стратегічних цілей Москви. Совєтський Союз намагається добитися „фінляндизації" Европи, щоб забезпечити собі плечі для всіляких авантюр в світі, а в першу чергу в Азії. Під „фінляндизацією" загально розуміють таку поставу сусідної до СССР держави, яка послідовно не протиставиться і не заперечує головних напрямних московської політики, а зате Москва не окупує її.

В декларації, яка слідує після того короткого повідомлення, а яка має бути особливо довгою, наголошено цілий ряд конкретних справ, на які варшавська конференція хоче звернути фокус світової уваги. В тій декларації не лише є засудження американської політики, але учасники варшавської конференції, замість засудити Іран за протизаконне і нелюдське арештування і в'язнення американських закладників, засуджують Америку за спробу звільнення своїх громадян.

У вашінґтонських урядових колах уважають, що повідомлення занадто туманне, щоб можна зайняти до нього становище.

Афганістан шукає виходу з трудного становища; пропонує виведення совєтських військ у заміну за ґарантію

Москва. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" у Совєтському Союзі Креґ Вітні інформує з Москви, що повністю залежний від СССР уряд Афганістану, який, до речі, був у великій мірі створений в Москві після перевороту і вбивства ранішого президента, вийшов з „новою" пропозицією розв'язки афганістанської проблеми, шукаючи таким способом виходу з трудного становища у якому, як відомо, опинився тепер афганський уряд у зв'язку з неперивною боротьбою повстанчих відділів і загального спротиву населення режимові і совєтським окупаційним військам. У пропозиції афганського уряду говориться, що совєтський уряд погодиться відтягнути всі свої війська, якщо З'єднані Стейти Америки, Пакістан і Іран загарантують припинення допомоги для повстанських груп. Пропозицію, яка складається із сімох точок, повністю передало совєтське пресове агентство ТАСС у середу, 14-го травня ц.р., без жадного коментаря, який, як загально сподіваються, появиться пізніше у совєтській пресі.

Політичні спостерігачі і дипломати в Москві заявили, що афганська пропозиція не ориґінальна, бож про цю справу ще в лютому згадував генеральний секретар ЦК КПСС Леонід І. Брежнєв, накидаючись при тому на три згадані держави — ЗСА, Пакістан й Іран, що вони озброюють афганських повстанців і перекидають їх через кордон до Афганістану. Крім того афганський режим домагається від ЗСА, щоб вони припинили всякі підривні дії в Афганістані і доставу зброї до Пакістану, яку опісля передається повстанцям пакістанським урядом. Комуністичний режим в Кабулі, між іншим, ні словом, не згадує про вмішання Китайської Народної Республіки в афганський конфлікт і про вишколювання китайськими старшинами афганських партизан.

У Вашінґтоні покищо скептично сприйняли пропозицію афганського уряду. Не виключають, що на цю тему говоритимуть у Відні Андрей Ґромико і Едмунд Москі, який тепер перебуває в Европі.

Система залишена в Юґославії Тітом працює

Беоґрад. — Згідно з юґославською конституцією, яка передбачує щорічну ротацію на пості президента держави, з днем 15-го травня президентуру перебрав дотеперішній віцепрезидент, представник республіки Боснія - Герцеґовіна, Цвієтін Міятовіч. Віцепрезидентом і наступником на пості президента на чергову каденцію став представник Словенії, Сергій Крайгер. Лазар Колісевський, представник республіки Македонія, який виконував обов'язки президента протягом останнього року передав владу Міятовічеві.

Президент Міятовіч належить до групи тих керівних державних діячів у Юґославії, які добре знають Совєтський Союз, бо був там якийсь час амбасадором Юґославії.

АМЕРИКАНСЬКИЙ БОЙКОТ ОЛІМПІЯДИ в Москві сильно б'є по престижу СССР, голодного на гонори, бо — пише „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 19-го травня — Москва начебто готова відкласти ігрища на наступний рік... Лишень, щоб наступна Олімпіяда також була перенесена з року 1984 на рік 1985.

ЧОРНОВІЛ У СЛІДЧОМУ ІЗОЛЯТОРІ. ХОЧУТЬ ВДРУГЕ СУДИТИ БАРЛАДЯНУ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Наспіли нові інформації про Вячеслава Чорновола: його перевезли до слідчого ізолятора в місцевості Большая Марха в Якутській АССР. Як ми вже повідомляли, Чорновіл, якого в 1972 році засудили на сім років таборів і шість років заслання, перебував на засланні в Якутії в місцевості Нюрба. Звідти його викликали 8-го квітня до м. Мирний і там арештували начебто за спробу зґвалтування. Це вже не перша такого роду провокація КҐБ у відношенні до політв'язнів.

У другій половині квітня Чорновола з Мирного перевезли до Мархи. Після того адвокат Чорновола Воронова переслала його дружині Атені його обручку і годинник. Рівночасно прокуратура повідомила Атену про те, що органи влади не будуть приймати від неї ніяких запитів у справі долі її чоловіка та що інформації вона може одержати тільки особисто, приїхавши до Якутії. Це теж один зі засобів шиканування політв'язнів.

В існуючих умовах дуже потрібне втручання в обороні Чорновола. Треба висилати телеграми і листи з запитами про його долю на адресу прокурора та слідчого. Адреси такі: Якутская АССР, гор. Мирный, Прокуратура. Прокурору Плескачу. Або на цю ж саму адресу слідчому: Следователю Иванову.

Чорноволові — привітання (картки) висилати на адресу ізолятора: СССР, 677910 Якутская АССР, пос. Большая Марха, п.я. ИЗ 16-1. Чорноволу В. М.

Вячеслав Чорновіл

Василеві Барладяну, історикові мистецтва, який у 1977 році був засуджений на три роки таборів за „ширення антирадянських наклепів" і якого мали звільнити в березні цього року погрожують новим судом за цю саму „провину". Його обвинувачують, що, подібно як на волі, він теж у таборі продовжував „антирадянську діяльність" тим, що іншим в'язням давав лекції з української культури.

У зв'язку з новою справою Барладяну в Одесі арештували трьох осіб, між ними Тетяну Рибнікову.

На п'ять років таборів засудили в Одесі учителя Монакова, буцім то за те, що він під час екскурсії показував своїм учням карикатури на Брежнєва. Вже давніше було відомо, що Монаков співпрацював з Леонідом Сірим, українським робітником з Одеси, який робив численні заходи, щоб еміґрувати з СССР. Монаков учив також дітей Сірого.

Дисиденти вимагають амнестії

Москва. — Драконські засуди на оборонців вільної думки в СССР постійно привертають до себе увагу світової опінії, а з боку засуджених дисидентів і їхніх товаришів, які опинилися у вільному світі, викликують різні заходи для звільнення протизаконно засуджених, бо теоретично большевицька конституція визнає свободу думки — включно до вимог амнестії.

Останньо таку вимогу формально висунув Юрій Орлов, засуджений на сім років важких робіт в одному з таборів примусової праці. Тепер він перебуває в таборі примусової праці на Уралі.

Дружина Ю. Орлова, Ірина, яка живе в Москві, передала до опублікування письмо свого чоловіка Юрія, яким він звертає увагу совєтських державних чинників і міжнародної опінії до тих фактів і підкреслює амнестію, як найкоротшу догору до принаймні часткового вирівнання вчиненої совєтським державним апаратом і підпорядкованим йому судочинством несправедливости на сотнях і тисячах людей.

КОРОТКІ ВІСТІ

В Америці

ГЕРОЇНА НАПЛИВАЄ ДО НЮ ЙОРКУ МІЦНІША, дешевша і більш доступна з Афганістану і Пакістану, ніж та, що в 60-их роках і в ранніх 70-их роках прямувала сюди з Мехіко і Туреччини. Офіційні речники відповідних урядових аґенцій кажуть, що цей наплив тяжче буде контролювати, ніж десять років тому.

У КАЛАМАЗУ, МІЧИҐЕН, ТОРНАДО ВИКЛИКАВ великі спустошення у вівторок, 13-го травня, вбивши принаймні п'ятьох осіб. В місті тепер ведеться прибирання й направи після цієї стихійної руїни.

ЦЬОГО ВИБОРЧОГО РОКУ ЗДАЄТЬСЯ змагатимуться за вибір на Президента країни три кандидати: республіканський, демократичний і незалежний, тому вже тепер робляться пляни для вибору Президента Конґресом, якщо б жадний з кандидатів не дістав більшости електорів, що зовсім ймовірне.

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР І КОЛИШНІЙ ГУБЕРНАТОР Каліфорнії Рональд Реґен мають вже понад 90 відсотків виборчих делеґатів, які прирекли голосувати за них на відповідних Конвенціях, коли ці обидва першуни в перегонах на номінацію стосовних партій виграли вівтіркові передвибори в Меріленді й Небрасці.

ТРИ ТІЛА АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ, ЗГОРІЛИХ в невдалій рятунковій місії в Ірані задля американських закладників, поховані на Арлінґтонському державному цвинтарі в одній домовині, бо не можна було розрізнити, хто є хто, через тяжкий степень спалення. Похорон цих героїв-патріотів пошанував Уряд військовим салютом і урочистістю, а їхні родини щиро оплакували їх в середу, 14-го травня.

РЕЧНИКИ ФБІ ПОВІДОМЛЯЮТЬ ПРО ТРУДНОЩІ збирання таємних довірочних відомостей про кандидатів на федеральних суддів, що їх має замір назначити Білий Дім на цей пост. Правники і колеґи-судді бояться давати свідчення про можливих кандидатів, бо ці свідчення насправді не можуть бути „довірочними" на підставі Акту — „Freedom of Information", тобто, бажаючі можуть довідатися, хто і що про кого сказав.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Сумерк невтрального світу

Масовий з'їзд найвищих міжнародних достойників — монархів, президентів і прем'єрів — на похороні югославського диктатора Йосифа Тіта не був маніфестацією пошани чи й любови до покійника. Немає сумніву, що коли не всі приявні на тому похороні, то величезна більшість знала, що це був колишній безсердечний і безоглядний терорист, вишколений у Москві аґітатор, який воював не тільки проти окупантських німецьких нацистів, але й проти таких же антинімецьких земляків-патріотів як Міхайловіч, що його він наказав розстріляти, і який в'язнив Мілована Джіласа за те, що той його товариш з партизанської війни і віцепрезидент держави не захотів безкритично піддатися диктатові Тіта. Тому можна твердити, що британський прем'єр Марґарет Тачер і німецький канцлер Гелмут Шмідт і їм подібні державні діячі прощали Тіта не як президента-диктатора комуністичної Юґославії, а як одного з трьох засновників і послідовних діячів „третього світу" — світу таких невтральних країн, які прагнуть миру і не хочуть піддаватися під диктат чи то Москви чи будь-котрої іншої великодержави.

Тіто став державним мужем із партизана-терориста з хвилиною, як відмовився пристосовувати бюджет Югославії та всю її економіку до совєтської „п'ятирічки", щоби не виректися не тільки політичної, але й господарської суверенности. Тіто знайшов двох державних мужів у широкому світі, які зайняли тотожню позицію: зберегти політичну і економічну суверенність та не узалежнювати себе ні від якої великодержави. Це був індійський прем'єр Джавагарлаг Неру і єгипетський президент Абдель Ґамаль Нассер. Цих двох останніх давно вже не стало — тепер відійшов третій. Коли остання конференція „третього світу", остання міжнародна конференція „невтральних" відбувалася у Гавані на Кубі, то приявний там Тіто намагався рятувати поняття невтральности від повної дискредитації: бож якою „невтральною" країною є Куба Фіделя Кастра, коли вона на 100 відсотків залежна політично, мілітарно і економічно від Совєтського Союзу і стала настільки слухняним сателітом Совєтського Союзу, що своїм військом, що його вишколили совєтські підстаршини, насаджують комунізм у країнах Африки?!

Із смертю Тіта настав теж повний сумерк „третього світу", настав повний сумерк концепції невтральности держав. Уже давно перестала існувати взагалі така міжнародна ситуація, яка дозволяла різним спокійним країнам проголошувати свою невтральність, невтральність дійсну, а не в „лапках". Справжньою невтральною країною є Швайцарія, яка не захотіла приступити до Об'єднаних Націй, щоби не бути примушеною раз-у-раз займати чиюсь сторону. Помер невтраліст Неру, — а теперішній вже вдруге прем'єр Індії Індіра Ганді звернулася в сторону Москви, щоб мати союзника проти Пакістану. Помер Нассер, а його заступник єгипетський президент Анвар Садат, спершу мав за союзника СССР, а переконавшись, що це союзник небезпечний — звернувся до ЗСА, бо Єгипет не всилі бути „невтральним", коли вів чотири війни проти Ізраїля. Афґаністан також належав до „третього світу", був назверх невтральним, і став предметом совєтської окупації. Тепер настав такий порядок, чи пак, безпорядок у світі, що невтральна країна є країною слабою, а силовий чинник, який був панівним у середньовіччі, вернувся назад, як панівний чинник наприкінці XX сторіччя. Неможливо зберігати повну і дійсну невтральність у світі, в якому бушує тероризм, аґресивний імперіялізм, гін до диктаторства із загрожуванням слабшому сусідові напасти на його територію. Настали такі відносини, що кожна мала і слаба країна мусить мати якогось сильного, духового протектора. Кремлівські володарі так зрозуміли „опіку" над слабшими державами, що одну за одною перетворили і далі перетворюють у своїх сателітів, накидаючи їм свою державно-політичну систему, силуючи пристосовувати свою економіку до совєтських п'ятирічок та цензуруючи все культурне життя за марксо-ленінськими приписами.

Ніхто не міг захоплюватися Тітом, знаючи його минуле. Але він справді був прихильником концепції невтралізму і вмів „ходити по дроті", що в'яже Схід і Захід. Він мав відвагу протиставитися гегемонії Москви і створити у комуністичній Югославії такий лад і таку атмосферу, що поруч із пануванням комуністичної цензури і панування одної компартійної олігархії могли їздити туди чужинецькі туристи. Тепер над невтральністю Югославії повис теж великий знак запиту.

Я. Гайвас

ГЛИБОКА ТРІЩИНА В ІСЛЯМСЬКОМУ ФРОНТІ

Напад арабів на іранську амбасаду в Лондоні був громом, який привернув увагу цілого світу. Від того одного факту стало ясно, що іслям, не зважаючи на його теперішнє відродження і глибоке проникнення в ціле життя арабського світу, не всилі припинити племінних, національних, расових і державних конфліктів між мусулманами. В Лондоні визнавці ісляму, може навіть фанатичні вірні, були рішені вбити, а навіть убили інших мусулман із зовсім не релігійних спонук. До того ж вони заатакували амбасаду Ірану, де тепер на ділі володіє Аятолла Хомейні, який не залишив ніякого сумніву, що його ціллю є відновити таку ісЛямську державу, як це була сотні років тому, в добі магометанізму. В тій державі мали б бути застосовані найосновніші принципи Корану. Та це зовсім ме стримало арабів від атаки в Лондоні.

Над релігією запанувало почуття приналежности до іншої ґрупи, до іншої системи вартостей; запанувало почуття племінної, чи народної нерівности й свідомість суспільно-матеріяльної кривди. Араби Ірану проживають компактною масою у числі понад півтора мільйона душ у обширі замкненому побережжям Перської затоки, кордоном Іраку — на півдні і заході, — а на сході етнічною масою парсів, найсильнішого етнічного елементу в країні. Провінцію Кузистан, що її тепер вони з притиском називають Арабістаном, очевидно для протиставлення неарабським етнічним елементам Ірану, замешкують вони здавендавна. Доки низький ступінь почуття етнічної окремішности та спільний для всіх іслям, хоч оформлений в інших сектах-парси-шііти, арабисанні- згладжували різниці, жити разом не було важко. Але нові рухи в світі, пробудження, зростаючі впливи, а навіть у багатьох випадках домінантність національних почувань захитали тією внутрішньою рівновагою. А чинні виступи в обороні свого народного, національного ще тільки поглибило внутрішні розходження серед мешканців Ірану. Народи Ірану, один за одним — курди, араби, туркмени — вливаються у загальну течію остаточного оформлювання і консолідації народів і націй.

Зрушення серед іранських арабів збіглося з іншими пересуненнями в арабському світі. Пересунень тих було багато і вони є на різних відтинках. Починаючи з такого всебічного наслідками, як подорожіння й такий попит на арабську нафту, що нагло зробили велику частину арабського світу малощо не банкирами світу. Соціяльні й духово-культурні зміни, які прийдуть наслідком того, вже показали себе в перевороті проти шаха в Ірані, а дальші наслідки будуть напевно не раз не менше вагомі. Великою подією в арабському світі було заключення сепаратного єгипетсько-ізраїльського миру. Цей мир не лише розбив всілякі ілюзії панслямізму, чи панарабізму, але скидав панівну в ісЛямському житті релігію з головних життьових торів, а Єгипет позбавив дотеперішньої ролі домінуючого духового й політичного чинники. Витворилась порожнеча в арабському житті і тому не диво, що Ірак зголосив свої претенсії бути претендентом на це місце.

Ірак має для цього чимало даних. Хоча населення він має тільки коло тринадцять мільйонів, але його нафтові багатства, найкращі збройні сили в арабському світі поза Єгиптом, динамічне державне керівництво предистинують його на це. В Іраку панує типова секулярна система, релігійні елементи обмежені у своїй ролі до звуженого поля релігійного життя.

Гегемонні амбіції Іраку, його секулярність, яка для Аятолли Хомейні мусить межувати малощо не з безбожництвом, получені з давніми граничними спорами, а підлиті оливою прагнень арабської меншини в Ірані мусіли довести до конфлікту тих двох сусідів. Іранські керівні діячі зразу після нападу на амбасаду окликнули це ділом іракських державних чинників, очевидно, в співпраці з американцями. Аятолла здобув додатковий аргумент, щоб накликувати населення Іраку скинути владу президента Салдама Гуссейна, а покликати іншу. Очевидно, подібну до Ірану, тобто в основному оперту на ісЛямській секті шіїтів, яких понад 50 відсотків в Іраку. Власне до них Аятолла Хомейні не лише звертається часто, але згідно з різними повідомленнями, іранський уряд з його доручення підсилює в Іраку рух проти існуючого режиму грішми, а навіть засилає туди саботажистів. Іран дуже чулий на настрої свого арабського населення ще й тому, що воно живе власне на теренах Кузистану, де містяться родовища нафти та головні споруди для її перерібок (нпр., рафінерія в Абадані).

Таким чином комплекс органічних, не тимчасових, а тривалих суперечностей між Іраном і Іраком такий, що обидвом країнам знайти у ньому можливості мирної і задовільної розв'язки не легко, або може навіть неможливо.

Відношення арабського світу до того конфлікту

(Закінчення на стор. 3)

Василь Маркусь

НАДЗВИЧАЙНИЙ СИНОД ІЄРАРХІЇ УКЦЕРКВИ

(Пост скріптум)

(2)

Їх може скликати Папа і це він робить тепер та повідомляє, що в майбутньому такі синоди може скликувати сам Верховний Архиєпископ „з волі Вселенського Архиєрея". Ці синоди зможуть розв'язувати різні питання цілої Української Католицької Церкви — виборні і канонічно-адміністративні, при чому поставлені на порядок дня питання повинні бути пред'явлені Папі.

Ці справи згодом підтвердив на самому Синоді Папа у його промовах. Однак лист до Патріярха з 5-го лютого містить одну важливу річ, застереження засадничого порядку. Воно звучить:

„Не є нашим наміром поширити надання надзвичайних повноважень, або утворити Український Патріярхат, які то справи були розглядені окремо".

Це неґативне ствердження про Патріярхат, як також підкреслення „територіяльности", властиво, продовжує лінію Папи Павла УІ: про утворення Патріярхату тепер не може бути мови; принцип територіяльности, стверджений в існуючому канонічному праві для всіх східних Церков, зберігається, а Владики поза територією є дальше лиш „приєднані" (аґреґаті).

У попередніх наших статтях було вказано, в чому є відхід від попередньої лінії куріяльної політики супроти нашої Церкви. Тут лиш можна підсумувати: визнання фактично релігійно-обрядової морально-суспільної єдности Української Церкви, ствердження, що вона потребує продовження свого проводу і своєї тяглости, допущення для неї синодального управління та іншого, як досі було практиковано, обирання і призначення її ієрархії.

Слід зазначити, що у виступах Папи Івана Павла II на Синоді не було так виразних застережень щодо Патріярхату і ствердження про „непоширення юрисдикції Верховного Архиєпископа". Видно, Папа, відчуваючи, що це не йде по лінії бажань Патріярха і деяких єпископів, уважав за вказане до цього не повертатися. В міжчасі, себто між листом з 5-го лютого і Синодом, були дальші переспори між Папою і речниками Української Католицької Церкви. Насамперед, Патріярх Йосиф був на приватній авдієнції у Папи 7-го лютого, тобто вже по одержанні коментованого листа. Відомо також, що в середині лютого був на авдієнції Папи Митр. Максим.

До речі, настоювання на т. зв. територіяльності чи „непоширенні юрисдикції" Верховного Архиєпископа, у світлі практичних пропозицій Папи, є непослідовним. Якщо скликується Синод із єпископів, майже виключно „аґреґованих", якщо вони вибирають голову Церкви з осідком у Львові, то вони вже не є лиш „аґреґованими"; якщо в майбутньому Синоди, складені чи не виключно з Владик в діяспорі, мають вирішувати справи цілої Церкви, то вже немає тієї різниці, яку намічує формальне право для єпископів Верховного Архиєпископства. Немає сумніву, що Папа і його оточення свідомі цього протиріччя, але бажають зберегти формальність букви канонів, які й так вже тепер є предметом нової кодифікації.

В дійсності, Папа відійшов від попереднього розуміння канонічного статусу Верховної Архиєпископальної Львівської, щоправда, покликуючися, що це він робить шляхом „надзвичайних повноважень". Леґалізуючи синоди для цієї Церкви, не важливо, чи в престольному осідку Верховної Архиєпископії, чи за кордоном, Папа, властиво, ствердив єдність цієї Церкви і її синодальне правління та уряд голови Помісної Церкви, єдиної і цілої у світі.

Як було раніше сказано в статтях, Папа і Курія намагаються знайти якийсь компроміс між існуючою буквою закону і практичними потребами нашої Церкви. Немає сумніву, що якоюсь мірою мається на увазі і т.зв. екуменічні міркування.

Реакція православних

Визнання Папою українського Патріярхату чи помісности і синодального правління заторкує не лише російських, але й інших православних. Російська Православна Церква устами свого екзарха в Україні, Митрополита Філарета Київського, зареаґувала вже на сам факт відбуття цього надзвичайного Синоду. На останньому теологічному кольоквіюм між православними і римо-католиками в Одесі Філарет висловив застереження щодо скликаного Папою українського Синоду, стверджуючи, що російська православна сторона повинна була бути в цій справі консультована. Кардинал Віллебрандс, який очолював католицьку делеґацію, мав заявити, що це внутрішня справа Католицької Церкви, і Папа приймає сам кроки для впорядкування відносин в одній із східних помісних католицьких церков. Цю інформацію подаємо за інтерв'ю Митрополита Максима. Її також подала аґенція НС. Напевно, ця відповідь не вдоволяла Філарета і Московську Патріярхію, але, мабуть, до цього їм прийдеться призвичаїтися.

Підкреслення ваги і підвищення статусу нашої Церкви не радує і православних греків. Ось, наприклад, Постійна Конференція Православних Канонічних Єпископів Америки (до якої не допущено українських православних Владик юрисдикції Блаженнішого Митрополита Мстислава), на останніх нарадах запротестувала проти участи у спільній екуменічній католицько-православній комісії представників східних католицьких церков. Як відомо, Папа призначив до тридцятичленної делеґації кількох східних католиків, в тому і єпископа Мирослава Марусина. Отож, православні, в цьому випадку, американські під проводом грецького архиєпископа Яковоса, виключають „уніятів" від екуменічного діялогу. Виглядає, що теперішній Папа зігнорує ці „протести", хоча в інших, більш чутливих справах (Патріярхат), мабуть таки бере до уваги застереження православних.

З цілої його екуменічної настанови виходить, що Папі залежить на успішності православно-католицького діялогу, тому він не думає провокувати православну сторону. До цього він закликає й українців, щоб мали зрозуміння до екуменізму (його звернення з приводу 1000-ліття, як також виступ на Синоді). Це цілком не означає, що українці католики самі мали б відректися від своїх слушних змагань та від того, що вже сьогодні важким зусиллям і дорогою звичаю осягнули. Інша справа, що Папа і Апостольський Престіл у даних умовах не можуть це визнати. Але, коли ми від цього не відмовимося, а будемо льояльно і послідовно настоювати, це наше право скорше чи пізніше буде визнане.

СКІНЧИЛОСЬ СПЛАЧУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ ДАНИНИ

Податкова функція, крайова неприбуткова організація, яка займається дослідами у податкових питаннях, подала до загального відома, що з днем 11-го травня працюючі громадяни ЗСА почали вкінці працювати для себе, бо до того часу, тобто на протязі 131-годня, вони працювали виключно для федерального, стейтового і міського урядів. З цієї нагоди Податкова фундація проголосила 11-го травня „Днем свободи від податків".

Заразом ця установа висловила затурбовання, щоб на цей „День свободи" американському громадянству приходиться чекати довше. У 1978 році цей „милевий стовп" припав на 6-го травня, а минулого року — на 8-го травня, отже впродовж двох років робітник в ЗСА збільшив свою заробітну данину владі на однотижневу платню.

Не менш тривожним явищем, — твердить ця установа, — є той факт, що податки зростають швидше, як населення, заробітні платні і ціни на товари щоденного вжитку.

Базуючись на 8-годинному дні праці, дослідники обрахували, скільки пересічно годин праці зуживається на поодинокі видатки. І так:

- податки — 2 год. і 52 хв. (35,8 відсотка);
- удержання помешкання — 1 год. і 29 хв. (18,5 відсотка);
- харчі і напитки — 1 год. і 1 хв. (12,7 відсотка);
- транспорт — 41 хв. (8,5 відсотка);
- медична опіка — 29 хв. (6,1 відсотка);
- одяг — 22 хв. (4,6 відсотка);
- розвага — 19 хв. (4 відсотки);
- різне, включно з ощадностями — 47 хв. (9,8 відсотка).

Економісти Фундації ствердили, що стейтові і міські податки зросли на 187 відсотків від 1968 до 1978 року, а федеральні на 161 відсоток. За той самий час заробітні платні зросли тільки на 151 відсоток, ціни на товари щоденного вжитку — на 88 відсотків, а населення — на 9 відсотків.

З НАШИХ БУДНІВ

ЗГАДУЮЧИ „ПЕРЕЛАЗ"

Уявляю собі, які завзятущі дискусії, які наелектризовані пристрастями панелі відбуваються під цю пору на політичному перелазі клюбу „Лис Микита" в Ню Йорку! Адже такі головокружні події прокотились нещодавно по широкому світі, — аж забурлилось, заклекотало в нашому еміграційному світику.

Навіть не знаю-не відаю, хто тепер головує на „перелазі" під час дискусійних баталій, поскільки пан меценас, званий також губернатором Стейтен Айленду правдоподібно бере участь у важливих нарадах З'їзду Сеньйорів Українського Народного Союзу на Союзівці... Може заступає його тимчасово т. зв. „ліванський амбасадор" — великий соборник, який хоча сам походить з бойківського роду, то реґулярно буває на всіх лемківських забавах у Народному Домі!

Проте уявляю собі і майже живовидячки це бачу як там гарячкується патріот, що звик попивати скача „на скалах", а якого напевно схвилював докраю той нечуваний факт, що пан президент Картер іменував ще одного поляка до свого кабінету і то на пост державного секретаря!

— Ну, скажіть, панове-друзі, — хвилюється вищезгаданий патріот, — що нам допоміг цей культпохід до Білого Дому, що його влаштували на Великдень наші філядельфійці, та й ще завезли туди два решета прекрасних, дорогих — може й по 8 талярів за штуку, гуцульських писанок! Хіба стільки тієї слави, що зробили собі з паном президентом спільну фотографію та й подали її до „Свободи"... А, ось, поляки не возили писанок, не грали на трембітах і не танцювали аркана, а вже мають в уряді, крім доктора Бжезінського, ще й сенатора Едмунда Москі, прошен пана добродзея!

— Ну, і що ви на це порадите, па-товаришу? — поставив питання в справі формальній, „ліванський амбасадор". — Адже не будемо відбирати з канцелярії Білого Дому раз подарованих писанок, тільки тому, що ми, українці ще закороткі, щоб мати такий вплив на американську політику, як його мають „браця-поляци". Тай не забуваймо, прошу, народної пословиці: „Хто дає і відбирає, то й ся в пеклі поневіряє"!

Та й, ось, ніби за стіною бринить мені в ухах басовий голос представника „Вільного Козацтва" і стратегічного дорадника „перелазу", що то недавно припинив уживання гарячих трунків, „бо від цієї дурної політики дістав улькуса на грубій кишці!" — як твердить його рідна жінка.

Чую, чую як знаменитий стратеґ доводить на „перелазі" чесній еліті, що пан президент Картер вчинив кардинальний блуд, висилаючи до Теграну американських пробоєвиків визволяти закладників із пазурів бородатого Аятолли! Бо він, наш стратеґ, позичив би собі для виконання цього „джабу" — або жидів, або німців!

Розуміється, після закордонної, прийшла б на чергу наша, внутрішня, за дозволом сказавши, „політика", але дозвольте мені, шановні, не забирати слова на згадану повище тему, бо в цьому місці моя творча уява — перестає працювати...

Ікер

Фалина Любинецька

КОЛИСЬ У ЛЬВОВІ...

(У пам'ять інж. Володимира Несторовича)

Неділя. Початок жовтня 192... року. Сиджу вдома і читаю книжку. Нараз дзвінок, у двері — один, другий... Іду довгим коридором мешкання, другого поверху кам'яниці „Дністра", до вхідних дверей і відчиняю їх. Передо мною двох вишукано одягнутих чоловіків: один з них більше ніж середнього росту з ясними очима, в окулярах, другий, вищий за нього, кремезної будови з гладко причесаним волоссям і такими ж темними очима.

— Чи панство Левицькі вдома?

Я потвердила і запросила зайти. Роздягнувшись у передпокої, вони оба представилися: „Несторович", „Німчук", — і я повела їх у вітальню, а сама пішла сповістити теті про прихід гостей.

— О, то наші знайомі з Відня — завважила тета. — Дівчата, — крикнула вона до кімнати дочок, — гості прийшли.

А до мене звернулася: — Покищо ходімо ми, не годиться панів залишати самих, це ж люди „на становищі" — і... посміхнулась.

Перед у розмові вів інж. Несторович. Веселий, дотепний, він легко включався у діялог і вмів зацікавити. Це створювало дуже приємну товариську атмосферу.

За короткий час вийшли дочки п-ва Левицьких: старша Одарка, яка вивчала оперовий спів, і молодша Ірина, доктор філософського факультету на Віденському університеті, за спеціяльністю історик. Розмова оживилась вповні, звертаючись до віденських спогадів.

І знову дзінок. Тим разом пішла відчинити двері Ірина. За кілька хвилин повернулась у товаристві двох ставних чоловіків: один із них ясноволосий синьоокий бльондин поспішив привітатись з господинею дому (видно знайомий), і представив свого товариша. Були це Іван Крушельницький (син Антона) і його стрий д-р Святослав (брат Антона). (Івана і його батька розстріляли большевики у пам'ятному 1934 р.). Розмова поплила ще живіше, а віденські спогади так і розгорілись.

Нараз Іван завів розмову про Павла Тичину. Дискусія починала ставати палкою, від якої не відставала і я. (Іван був совєтофільських поглядів.) У сусідній кімнаті почулись кроки і у дверях станув д-р Кость Левицький. О, то вже наші дами політикують, і то ще такі, що щойно „вилупились із яйця" ха, ха, ха...

І тоді в розмову встрянув інж. Несторович.

— А, справді, Тичина цікава постать у нашій літературі, тай не він один. Варта б на тему літератури з-над Дніпра поговорити, наприклад, улаштувати дискусійний вечір, навіть із рецитаціями поезій. — А звертаючись до Івана, додав: — Ви поет і мабуть не найгірший знавець тієї літератури могли б піднятись цього завдання, а ми вас радо послухаємо. Тільки де б ми зійшлись? Чи тільки в нашому невеликому гурті, чи в широкому?

— Якщо тільки у замкненому товаристві, то наш дім міг би вам послужити — додала тета Ольга.

Д-р Кость Левицький споглянув з-поза свого пенсне по своїй дружині і дочках, і додав: — Якщо мої дами згідні, то перемінюємось у літературний клюб...

Ми вибрали четвер як найкращий день на такі сходини. З того часу ми кожного тижня увечері збирались того дня у просторій вітальні п-ва Левицьких. Бував на тих гутірках великий приятель д-ра К. Левицького п. Гриць Микитей (ми його звали Мриць Гикитей) і часом панство Гаврисевичі і Ганкевичі, програмував вечори і проводив нами інж. Несторович.

Започаткував їх Іван читанням найновіших власних ліричних віршів і уривків із свого більшого твору „Спір за Мадонну". Іншим разом читав про театр в Україні, який в тому часі під управою Курбаса йшов до висот, а ще на одному вечорі ми жадібно вслухались у музику віршів Павла Тичини, у прекрасну клясику Миколи Зерова. Ці речі для нас молодих були зовсім нові, бо ми їх в гімназіях не вивчали, тільки тут і там принагідно заслухували.

Якось раз у дискусії інж. Несторович згадав про своє перебування на Зеленому Клині під час Першої світової війни, куди закинула його доля як полоненого вояка австрійської армії. Ми попросили його розповісти нам дещо із своїх переживань, і він на те погодився.

Наступний вечір був власне присвячений тій темі. Інженер розказував образно і дуже цікаво. Іноді переплітав розповідь власними переживаннями. Перед нашими очима пересувалися люди і події неначе живі. Це була для нас ніби казка із далекої східньої України, яка незайманою долетіла до нас і нам відкрила якийсь новий український світ, про який ми тільки здалека зачували. І тому ми просили інженера ці розповіді продовжувати на дальших зібраннях. На одному із його вечорів впала думка: — А ви, інженере, повинні свої спогади опублікувати. Це дуже цінний і корисний вклад у нашу мемуаристику. — Інженер Несторович хвилину мовчав, а потім усміхнувся, але нічого не відповів. Мабуть у його молодому серці ще не знайшлося куточка для писання спогадів...

Часом наші дискусії сходили на політичні теми. Тодішнє бо життя довкола нас, зовсім не пливло спокійним руслом. Совєтофільство, УВО, УНДО, старі, молоді — все те створювало „живу" атмосферу в нашому колі.

А коли дискусія ставала надто палкою, тоді тета сідала за фортепіяном (воно було в їдальні), і... по цілому мешканні залягали м'які звуки Шравсівських вальсів. Ми нетерпляче оглядались до другої кімнати, інж. Несторович, який був любителем танку, кінчав програму, і вже наспівуючи арію вальса, підходив до Ірини просити її до танку. Вслід за ним д-р Святослав шукав очима за Одаркою. Ми швидко звивали на підлозі килими, відсували в кут меблі і вже пливли у танку... По кімнаті снувались мрії, живіше бились молоді серця, очі шукали очей, а в найглибших закутках засілись вже навіть майбутні життьові пляни...

Часом у наші вечори всувалась пісня, оця неповторна пісня, яка тоді неначе ходила разом з молоддю. До фортепіяну сідала Одарка. Ми спершу вслухувались у арію з „Мадам Баттерфляй", яку вона співала незрівняно, а дальше „йшла" „Синя чічка", „Їхав стрілець" і багато, багато інших наших пісень. Ми всі включувалися у спів і майже ніколи не відчували як посувалась вказівка годинника...

(Закінчення на стор. 4)

Концерт на прославу Людкевича в Ню Йорку

Це був найвищий час, щоб у Ню Йорку відбулося репрезентативне свято для прославлення найбільшого українського композитора Людкевича. Він бо усіблює не тільки мистецтво української музики на найвищому рівні, але і — як ніхто з наших мистців — ідею здобуття вільної і соборної України. І може це свято, бодай частинно, спонукає і заохотить інші місцевості улаштовувати концерти з музикою Людкевича, щоб доконче зазнайомлювати еміграцію з національно-музичними цінностями його таланту. Бо тільки через пізнання творчости цього Титана музики, ми потрапимо зрозуміти і відчути його велич. Очевидно, що такі концерти, де рекламується ім'я Людкевича, а виконуються твори півтузина інших музикотворців, визначаються неповажним підходом до справи і минаються з ціллю імпрези. Людкевич створив стільки безсмертних творів, що концерт на його честь повинен складатися тільки з його композицій! Тільки так поступають всі культурні народи. А і в нас концерти Шевченка чи Франка є святом тільки їхньої величі, так само мусить бути й імпреза на прославу генія Людкевича.

Взагалі по смерті нашого музичного Прометея повинен був вийти заклик із рамени СКВУ, щоб по можливості всі наші громади відбули концерти на честь Людкевича в 1980 році. А дальше, і постійно давати свята його музики, бо Людкевич, крім композитора — це великий борець за українську державність. Тільки в цей спосіб можна наблизити нашу еміграцію до зазнайомлення з іменням нашого музичного Велетня.

І хоч на влаштування концерту в Ню Йорку в залі Купер Юніон, 3-го травня, теж треба було досить довго чекати (дві менші Людкевичівські імпрези відбулись у Ню Йорку вже попередньо), то був він — крім декількох незначних недотягнень — на поважному й високому рівні. Об'єднаний Комітет фігурував тільки виґідно на програмі, як протектор, а дійсну затяжну працю виконали Український Музичний Інститут у Ню Йорку та хор „Думка". Особливо проф. Калина Чічка-Андрієнко була тим punctum movens, чи рушієм, яка все мусіла пов'язувати докупи. І за це належиться її признання.

Проте два замітні і дуже корисні моменти виринули на цьому святі. Поперше: „Думка" заспівала блискуче, як ще, може, ніколи досі. Подруге: молоде сопрано Оля Гірняк, виконуючи прекрасно музично складні пісні Людкевича, здала іспит, як співачка на відмінно.

Цікаво було почути вперше у справжній концертовій програмі дівочий ансамбль „Промінь", під керівництвом Богданни Волянської. Виконав він до слів В. Пачовського — очевидно з музикою Людкевича — дві знаменитї пісні, що були створені, до запланованої композитором і поетом музичної драми „Сон української ночі": „Царівну Млаку" та „Баркаролю". Ансамбль, — може він дещо замалий — має гарні сопрани, слабші альти. Темпа, головно в „Баркаролі", були дещо розтяглі. По крещендо і загальній динаміці можна було ствердити, що диригентка працює з дівчатами.

Піаністка Д. Гординська-Каранович мала недовгу, але цікаву доповідь про композитора. Варто було сказати дещо і про Людкевичеві найбільш будуючі великі форми твори вільно-державницького характеру, як „Кавказ", „Каменярі" (з мотивом: „Не пора"), „Заповіт" і „Наймит".

О. Гірняк, як уже згадано, полонила слухачів своїм молодечим голосом і виведенням таких нелегких і незрівняних пісень, як „Розпука" до слова Шашкевича, чи: „Одна пісня голосненька, а друга — німа" до поезійки-перлини Уляни Кравченко. Лемківська — „Ой, співаночки мої", своїм народним характером була найвдячніша.

На закінчення першої частини „Думка" грянула з прецизією і вогнем „Торжественну кантату", до якої в програмі не подано автора слів, що ним є сам композитор, який потрапив писати теж лепські поезії! А дальше почули ми старогалицьку: „Як він мя покриє". Цю чудову розмрійну пісню виконано добре, однак з неї можна вичарувати ще більше. Та на це ще потрібний час й інтерпретаційне вникнення в пісню. „Чи ми ще зійдемося знову" — яка краса в цій глибоко патріотичній пісні до слів великого Тараса! Пісня ця була вперше заспівана „Думкою" переконливо. Як соліст, у заступстві Б. Глушецького, Б. Кекіш рятував положення своїм голосом. Алла Грогуль — меццосопранове сольо — була зовсім на місці. Весела і шпарка „Ой кум до куми залицявся" творила дуже підхоже закінчення половини концерту.

В другій частині виступила з рецитацією новоприбула з України талановита актриса Евеліна Белюць. Може вона ще не зовсім ознайомлена з нашими тутешніми обставинами, але її оповідання про якогось умираючого діда і про, хай і Моцарта, що заграв на фортепіяні, не могли мати ніякогісінького відношення до Людкевича чи цілого вечора. А поезія Івана Гнатюка „На честь столітнього ювілею композитора С. Людкевича", взяла публіку в мистецькому відданні артистки-декляматорки.

Піяністці Дарії Гординській-Каранович вже по осінньому концерті в Ню Арку, де вона виконала фортепіянову композицію на тему старо-галицької пісні „Там, де Чорногора" під заголовком „Елегія", заявив я: „Цього Людкевичівського шедевру не можна наслухатись доскочу". Такий він цікавий, глибокий і зворушливий. Наша піяністка грає — покищо — тільки частини з довжелезної „Елегії", однак ми сподіваємось, що одного дня вона виведе її нам цілу.

„Елегія" — це твір унікальний у цілій світовій фортепіяновій літературі. Як композиція, так і її гра подобались слухачам.

Скрипаль Рафаїл Венке, що відомий зі свого споневоного почування тону, не мав ще, мабуть, часу „вчутися" в „Арієтту" зі скрипкового концерту і через це його гарний тон був дещо непевний. Зате „Чабарашка" випала темпераментно і гарно. Акомпаньював технічно першорядно піяніст К. Себок.

Відоме наше сопрано, Марта Кокольська-Мусійчук, відспівала любовь три найбільш відомі соля: „Черемоше, брате мій", до слів Б. Лепкого, „Тайна", до поезійки О. Олеся, та „Спи, дитинко моя" до слів П. Карманського. Всі пісні випали ефектовно і мали у слухачів заслужений успіх. Обом співачкам акомпаньювала музикально і з довголітнім досвідом Калина Чічка-Андрієнко.

На закінчення „Думка" забринила знову старогалицьку; „Сонце ся сховало" в швидкобіжним і ритмічним супроводі Евгенії Палій, весняну „Ягілку" та другу частину з симфоні-кантати „Кавказу", величну „Молитву" до віршів слів Шевченка. І тут всіми чарами мистецтва заблистіло вершинне досягнення нашого музичного Прометея. В цій прекрасній частині найбільшого твору Людкевича диригент Семен Комірний з хором, як голосово так і інтерпретаційно, досягли небувалого вокнавчого підйому і мистецького злету, якого автор цих рядків ледве чи може пригадати собі в історії „Думки".

Захоплена публіка повстанням із місць і овацією відплатила хорові за піднеслий спів та безсмертну музику неповторного Людкевича.

Теодор Терен-Юзків

АНГЛІЙСЬКИЙ УРЯД ПРОГНАВ ЧОТИРЬОХ лівійців у зв'язку з вбивствами політичних противників, доконуваними лівійськими терористами з наказу лівійського лідера, полк. Кадафі, та загрозили замкненням лівійської амбасади в Лондоні, якщо такі вбивства повторяться на терені Великої Британії.

Перший трансконтинентальний лет повітряним бальоном завершився успіхом

Канада. — „У нас кожного дня черґувалися naпеременно почування незвичайного духового піднесення і безодньої депресії. Але для мене і Кріса — це була пригода! Я думаю, що це було випробування нашої завзятости", — сказав Максі Л. Андерсон, який враз із своїм сином Крісом, відбули на повітряному бальоні „Кітті Гок" трансконтинентальний лет, вилетівши у четвер минулого тижня із Форту Бейк вюблизу Сан Франсіско, Каліфорнія, пролітаючи на схід понад Каліфорнією на висоті 14,000 стіп, а відтак понад Невадою, приблизно 50 миль від Ляс Веґас, приземлюючись поза Матан, Квебек, в Канаді. Їхній чотириденний лет встановив рекорд найдовшої надземної подорожі повітряним бальоном, на віддалі 3,100 миль. Під час цієї повітряної подорожі їм дошкулювали сильні вітри, бурі і температура нижче зера. Але вони не перивали своєї подорожі.

Максі Андерсон, за фахом підприємець з Албуркерк, Ню Мексико, розпочав свою „повітряну кар'єру" два роки тому, коли він і двох інших учасників цього лету перелетіли повітряним бальоном понад Атлантиком із Мейну до Франції. Але М. Андерсон зазначив, що його останній лет у повітряному бальоні „Кітті Гок" — 75 стіп заввишки, наповнений гелієм, був куди важчий чим його лет понад Атлантиком.

Зближаючись до кінця лету, Кірс Андерсон здетонував малий вибуховий апарат, щоб відокремити гондолю і закрити доступ гелія. Гондоля злетіла вниз на землю, а повітряний бальон, заплутавшись поміж деревами, порвався, але батько й син вийшли ціло з цієї ескапади.

Хоча Андерсони приземлилися понад 1,000 миль на північ від місця призначення, вони доконали чин, на який досі ніхто не міг здобутися. Останнє зусилля, щоб у вересні минулого року перелетіти повітряним бальоном „Да Вінчі Трансамерікан" закінчилося невдачею, бо зірвалася буря і примусила бальон осісти в Огайо, після перебуття в просторі 2,003 милі їхнього лету.

Коли запитано М. Андерсона про його дальшу експедицію повітряним бальоном, він відповів, що в нього немає ще ніяких плянів на майбутнє. Але речник експедиції сказав, що після свого лету понад Атлантиком в 1978 році, М. Андерсон згадав, що можливо він колись спробує перелетіти довкола світу.

У Ратґерському університеті відбудеться конференція в етнічних справах

Трентон, Н. Дж. — Дорадчий комітет в етнічних справах Ню Джерзі влаштовує цілоденну конференцію, присвячену етнічним справам, у суботу, 24-го травня ц. р., в Ратґерському університеті у Ню Бронсвіку, Н. Дж.

На програму конференції складаються три дискусійні панелі на теми: освіти і виховання, іміграції і відношення масових засобів інформації до етнічних груп.

Панель про освіту і виховання очолюватиме українець Геннадій Клименко, а головну доповідь виголосить представник Департаменту освіти Ню Джерзі. „Я сподіваюся, що конференція наголосить особливі потреби і зацікавлення етнічних груп і винесе ряд пропозицій, які стануть інтегральною частиною внутрішньої політики" — заявив губернатор Бирн у листі до учасників конференції.

Додаткові інформації про конференцію можна одержати від Барбари Тейлор, телефонуючи на число (609) 292-7935.

До Ради Директорів Української Вільної Академії Наук в США

ПРИВІТАННЯ

Достойні діячі Української вільної науки в США!

Координаційна Рада ІСНО (Ідеологічно-Споріднених Націоналістичних Організацій у Вільному Світі — ОДВУ, Український Золотий Хрест, „Академічне Т-во Зарево", Український Визвольний Фонд та Союз Ветеранів Української Резистансу) та Центральна Управа ОДВУ з почуттям втіхи й радости, вітають Трибуну Української Вільної Науки у Вільному Світі — Українську Вільну Академію Наук з славним ювілеєм 30-річної діяльности та великих успіхів.

На Рідному Материку українська наука та духовість, споторені московсько-комуністичними інквізиторами та загнані в глухий кут, змушені там виконувати підсобно-режимні функції. У Вільному Світі УВАН продовжує славні традиції та ідеї слідами велетнів і світильників Української культури й науки з ВУАН-у, слідами творчости світової слави вчених — М. Грушевського, А. Кримського, Д. Дорошенка, Вернадського, Заболотного, Богомольця, Патона, Кістяковського, Тимошенка та інших.

УВАН у Вільному Світі здобула престиж і признання у міжнародних колах вчених та виховала десятки вчених українського роду.

Щиросердечно ґратулюємо всім вам, які ковалям незалежної української науки та бажаємо дальших творчих успіхів для торжества ідеї визволення Українського Народу та привернення йому суверенної Держави.

Голова Координаційної Ради ІСНО
проф. д-р Б. ГНАТЮК

Центральна Управа ОДВУ

Заст. Голови — *д-р Б. ШЕБУНЧАК*

Ґенеральний Секретар — *П. БАЙБАК*

Літні курси українознавства при Колеґії св. Андрея у Вінніпеґу

Вінніпеґ, Канада (КУК). — Як попередніми роками, в часі від 7-го липня до 8-го серпня в Колеґії св. Андрея на Кемпусі Манітобського університету відбудуться курси українознавства для молоді віку від 13-ти до 18-ти років. Програма курсів включає інтенсивне навчання української мови, історії й культури, включно з практичними вправами співу, танців, писання писанок, вишивання, ткацтва і т. п. По ближчі інформації відносно мешкання, оплат і реєстрації слід звертатися на адресу: St. Andrew's College, University of Manitoba, 475 Dysart Road, Winnipeg, Manitoba R3T 2M7.

340 Відділ УНС відбув збори

Ірвінґтон, Н. Дж. (Евген Макар). — В місті Ірвінґтоні 19-го квітня відбулися збори 340 Відділу УНСоюзу. Збори відкрив молитвою пастор Української Евангельської Церкви Андрій Давидюк; присутні щиро привітали прибулих: головного організатора УНСоюзу Василя Оріховського і голову Нюаркської Округи Юлія Баранюка.

Під час засідання обговорювалися справи забезпечення членів, які привілеї та які користи вони мають, будучи членами УНСоюзу. Були проведені також перевибори управи Відділу. Опісля головний організатор Василь Оріховський від імени Союзу зложив подяку присутнім, а пастор А. Давидюк закінчив збори молитвою.

ГЛИБОКА ТРІЩИНА...

(Закінчення зі стор. 2)

також не одностайне. Більшість арабських країн затривожена релігійним фанатизмом Хомейні і його співробітників, який може, як степовий вогонь, перекинутися і на їхні країни. Як це може виглядати, вже переконалися у Савдійській Арабії, коли велика група фанатиків збройно напала на святі місця в Мецці, їх опанувавши. З другого боку політичні аспірації Іраку також не завжди для різних арабських країн і режимів є сприємливі. Ось, наприклад, шах колись окупував чотири острови в морському просмику Гормуз, куди перевозять велику частину арабської нафти, а тепер Ірак домагається тих островів (Великий і Малий Танб) для себе. Це ще тільки комплікує загальний стан арабського світу, а іранcько-іракського відтинку зокрема.

Доки був шах, рівновагу втримувала сила інерції, традиції, тодішнього укладу сил. Після його прогнання захиталася не лише рівновага цілого обширу, але й також нутро Ірану. Іран у новій дійсності став аномалією і то під кожним оглядом. Як історичний анахронізм, як величезний крок назад, як комплетне схиблення перспективи в майбутнє, Іран став чинником великого ферменту, складовою частиною якого є конфлікт на іраксько-іранському кордоні.

ПОЛЬСЬКА ПОЛІТИЧНА ПОЛІЦІЯ У ВАРШАВІ звільнила з тюрми Мірослава Хоєцкого, організатора і керівника Незалежної Офіцини Видавничої. Видавництво, кероване М. Хоєцким видало цілий ряд книжок, в тому дуже цінних перекладів, яких не пропускала комуністична цензура. Після арешту Хоєцкого в його обороні станули не лише численні діячі польської культури в краю, але ізакордонні письменники, та міжнародні літературні організації. Міжнародний ПЕН-Клюб став також у його обороні, а ПЕН-Клюб ЗСА приготовляв ширшу кампанію для його звільнення.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ, У НАМАГАННІ дискредитувати ЗСА за проголошення бойкоту Олімпійських ігрищ, намагається вилинути на Міжнародний Олімпійський Комітет (МОК) засудити Олімпійський комітет ЗСА за це потягнення. Взагалі, американські спортові офіційоси твердять, що совєти стараються проскнути у різні міжнародні спортові організації з метою їхньої домінації.

ТУРЕЦЬКА ГАЗЕТА „ГЮНАЙДЕН" ПОВІДОМИЛА про зріст і загострення боїв на терені Курдистану між іранськими військами і курдськими повстанцями. Наслідком важких боїв зірвана залізно-дорожна комунікація між Туреччиною і Іраном. По боці іранських урядових військ участь у боєвих операціях бере важка артилерія і летунство, які бомбардують курдські населені пункти.

ПОМЕРЛА БЛ.П. ДАРІЯ ІЗ СКОЧДОПОЛІВ-БОЙЧУК

Детройт, Міч. — Тут у четвер, 15-го травня ц.р., померла бл.п. Дарія із Скочдополів-Бойчук, дружина адвоката, д-ра Осипа Бойчука, видатна і довголітня пластова виховниця, активна громадська діячка та журналістка.

Похорон заплановано на понеділок, 19-го травня із похоронного заведення Буґая у Гемтремку, на кладовище Христового Воскресіння у Мт. Клеменс, Міч.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ЦІЛИЙ РЯД ВИЗНАЧНИХ АКАДЕМІКІВ, ЛАВРЕАТІВ НОБЕЛІВСЬКИХ нагород і політичних діячів взяли участь у симпозіюмі під кінець минулого тижня в Ню Йорку, метою якого було продовжувати заходи в обороні відомого російського фізика-дисидента д-ра Андрея Сахарова. Симпозіюм організував нюйоркський відділ Академії Наук, а одним із промовців на ньому був Алексєй Семйонов, 24-річний пасерб д-ра Сахарова. Роберт Бернстін, голова американської Гельсінкської групи, заявив, що „нашим завданням є постійно зосереджувати увагу світу на д-ра Сахарова та інших політв'язнів і дисидентів в СССР" та стриміти до їх звільнення.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, по довгій і тяжкій недузі, в дні 16-го квітня 1980 р., на 88-му році життя, відійшла від нас у Вічність

наша Найдорожча **МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ**

бл. п.

КОРНЕЛЯ з ЛУЖЕЦЬКИХ КУЗЬМАК

У важкому горю, ми не є в силі висловити нашу вдячність кожному зокрема. Тому цією дорогою складаємо щиру подяку: о. пароохові української католицької церкви св. Константина д-рові С. Кнапові за дуже теплу згадку про Покійну в часі похоронних відправ.

Дякуємо з глибини душі Всім, які в часі довгої недуги відвідували її в шпиталі та піддержували морально в терпіннях.

Щире спасибі церковному хорові за прекрасний спів під час похоронних відправ та велика наша подяка Всім, що усно, телефонічно чи листовно висловили нам своє співчуття. Дякуємо Всім, що так численно взяли участь в похоронних відправах та за численні Поминальні Служби Божі.

Наша щира подяка Високоповажним Паням та Членкам 16-го Відділу Союзу Українок Америки у Таін Сіті, Міннесота за чудовий вінок та, що замість квітів на могилу, жертвували на Український Музей в Ню Йорку та на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя".

Нехай Милосердний Господь винагородить Вас Всіх — своїми ласками.

Дочка — **МИРОСЛАВА ПЕТРИШАК** з мужем **ТАДЕЄМ**
Дочка — **ВОЛОДИМИРА НАГОРНЯК** з мужем **ОЛЕКСАНДРОМ**
Внучка — **МИРОСЛАВА ГРАБ** з мужем **ЮРІЄМ**
Правнучки — **ЛЕСЯ і ЮРЧИК**

В П'ЯТНАДЦЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Найдорожчого **МУЖА І БРАТА**

бл. п.

ІВАНА МИКИТКИ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 24 травня 1980 р., о год. 8-ій ранку в українській католицькій церкві

Успення Непорочної Діви Марії в Маямі, Фльорида.

Дружина — **СОНЯ**

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого СТРИЄЧНОГО БРАТА

бл. п.

РОМАНА ІВАНЦЯ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Дмитрія в Торонто, Канада при вул. La Rose

у вівторок, 27 травня 1980 р., о год. 7:30 веч.

Про молитви за спокій душі Покійного просить — **ЛЕСЯ ДЕМЯНЧУК** з донею **ОЛЕНКОЮ**

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що в четвер, 15-го травня 1980 року в Детройті, Міш. відійшла у Вічність

наша Найдорожча **ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ І ТЕТА**

бл. п.

ДАРІЯ із СКОЧДОПОЛІВ БОЙЧУК

дружина адвоката, визначна і довголітня пластова виховниця, активна громадська діячка, журналістка.

ПОХОРОН в понеділок, 19-го травня 1980 року з похоронного заведення Буґая в Гемтремку, Міш. на кладовище Христового Воскресення у Мт. Клеменс, Міш.

Горем прибиті:

ОСИП — чоловік
ЮРІЙ — син з дружиною МАР'ЯНОЮ і дітьми ХРИСТИНОЮ й ОРЕСТОМ
ХРИСТИНА РОМАНА ЛИПЕЦЬКА — сестрінка з чоловіком ЛЮБОМИРОМ і дітьми ОЛЕСЕМ і НАТАЛЕЮ
ОРИСЯ СКОЧДОПОЛЬ — братова
УЛЯНА ГРИНЬ — братанка з чоловіком ІГОРЕМ і дітьми АНДРІЙКОМ І ТІНОЮ
ІРИНА — сестра в Україні
та ближча і дальша Родина в ЗСА, Канаді й Україні

У Детройті відбудеться Другий загальний з'їзд підгаєчан

Детройт, Міч. (В. П.). — З приводу появи обидвох запланованих книг — історично - мемуарного збірника „Підгаєцька земля" та фотоальбому „Мандрівка землями Підгаєччини", у суботу, 24-го травня ц. р., відбудеться в Детройті Другий загальний з'їзд підгаєчан.

Перший загальний з'їзд відбувся в Торонті, Канада, 29-30 травня 1971 року. В ньому взяло участь понад 600 підгаєчан і їх прихильників. Тоді вибрано головний комітет підгаєчан і доручено йому зайнятися виданням книг, які щойно вийшли з-під преси друкарні „Київ" у Торонто. Збірник має 744 сторінки, фотоальбом — 170, великого формату.

Другий загальний з'їзд відбудеться у залі українського православного катедрального храму св. Покрови в Савтфілді, Міч., на околиці Детройту. До участи у з'їзді запрошені: Владика Ізидор, єпископ Торонто, патрон комітету підгаєчан, Едвард Р. Шраєр, генеральний губернатор Канади, рід якого виводиться з Бекерсдорфу на Підгаєччині, д-р Олекса Яворський, політичний діяч та колишній посол до варшавського сойму та ціла низка інших високопоставлених особистостей. Усі підгаєчани та багато їх прихильників у ЗСА, Канаді, Англії й інших країнах поселення одержали особисті запрошення на з'їзд.

У вокально - мистецьку частину з'їзду входитимуть виступ співаків-солістів Дарії і Олега Хміля з Торонто, фейлетон пера Івана Керницького - Ікера та хорового ансамблю під керівництвом відомого бандуриста Петра Китастого. Під час з'їзду будуть відзначені будівничі видавничого фонду (фундатори, меценати і добродії) і всім учасникам будуть вручені обидві видані книжки. До танців у „Підгаєцьких вечерницях" пригравтиме професійна оркестра М. Колтика.

Другий з'їзд має підсумувати дотеперішню діяльність зорганізованих підгаєчан, вибрати новий головний комітет, намітити дальшу діяльність і вирішити дальшу появу періодика „Слово підгаєчан".

З дотеперішніх зголошень можна сподіватися, що з'їзд буде багатолюдний з цікавою програмою та багатим змістом.

Доповнення

Допис М. С. під заголовком „Д-р Богдан Цимбалістий перевибраний на голову Українського Музею в Ню Йорку", через технічний недогляд не мав закінчення. Подаємо його додатково.

На внесення голови номінаційної комісії Лідії Гайдучок, вибрано нову управу Українського Музею, яка в п'ятницю, 25-го квітня, відбула засідання і уконституювалася в такому складі:

Екзекутива УМ: д-р Богдан Цимбалістий — голова, Любов Дражевська — заступниця голови, Іванна Рожанковська — заступниця голови, Марія Савчак — протоколярна секретарка, Марія Ржепецька — кореспонденційна секретарка, Надія Попель — касирка, Оксана Байко — секретарка англомовна, Марія Даниш — член Екзекутиви.

Члени управи: Любов Валинець, Лідія Гайдучок, Лідія Гладка, проф. Тарас Гунчак, Наталія Даниленко, Ольга Качмарська, Оксана Кузьмак, Ольга Кузьмович, Ірена Кушнір, Ярослава Мулик, Володимир Рак, д-р Климентій Рогозинський, Євгенія Рубчак, Ірена Руснак, д-р Софія Сивак, Ольга Ставнича, інж. Євген Сумик, Тетяна Тершаковець, Зенон Фещак, д-р Іван О. Флис, Дана Чехович і Марта Ярош.

Контрольна комісія: Ольга Гнатейко — голова, члени — Надія Бігун, Ярослав Куровицький, Мирослав Савчак і Віра Шумейко.

КОЛИСЬ У ЛЬВОВІ...

(Закінчення зі стор. 2)

Наближались Різдвяні ферії. Я виїхала додому. А коли повернулась за місяць, сценарій життя змінився. Д-р Святослав став щоденним гостем п-ва Левицьких, а згодом конципієнтом д-ра К. Левицького, Іван не заходив, мабуть, „потонув" у видавництві „Нові шляхи", рідше заходили і інж. Несторович і д-р Німчук, а втім усіх нас поглинув карнавал. Наші вечірки припинились.

Не пригадую, скільки тих вечірок в домі п-ва Левицьких відбулось, хай вибачають і ці, які там побували, а яких я не згадала. За довгими роками багато дечого призабулось. Та не призабулись люди, які ці вечори стимулювали і були їхньою душею. Для нас молодих, які щойно вийшли зі шкільної лавки та пробували своїх перших кроків у громадському житті, ці вечори були неоціненими лекціями у пізнанні всієї України, що й мало вплив на оформлення нашого світогляду.

Роки пливли... Я зустріла Покійного аж у Детройті. На Діброві, де він любив побувати літом зі своєю дружиною або сам, ми у розмовах не раз поверталися до тих „сивої давнини" років. Він любив говорити про них і тоді наче оживав.

— А пригадуєте, ви... — і зір його неначе зависав у далечині років... А потім йшли розмови про наших спільних знайомих, про наші літературні вечірки і взагалі про львівські часи. — „Ах, то були гарні роки, неповторні... проминули, ніби їх і не було... — кінчав він свою розмову.

* * *

„Не було?"

Передо мною об'ємистий роман-репортаж Володимира Т. Несторовича „Серця і бурeві" про життя українців на Зеленому Клині. А це тільки одна із його численних публікацій в Україні і поза її межами.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ШАХОВИЙ ТУРНІР У ТОРОНТІ

В неділю 20-го квітня закінчився 12-ий шаховий турнір за першість українців Торонта. Першуном в групі „А" вийшов Олександер Харченко: здобув 6 точок на 7 можливих, а в групі „Б" першенство здобув М. Козирський: 5,5 точок на 7 можливих.

Заключна черговість: дальші з черги місця зайняли: в групі „А" — М. Москаль 5,5 точок — 2-ге місце; Б. Степаненко 4,5 т., П. Безкачко 4,5 т., 3-4 місця; Б. Назарко 2,5, А. Лупиняк 2,5 т., 5-6 місця; А. Ціхонський 2 т., сьоме місце; С. Пінчак 0.5, восьме місце.

Група „Б": М. Комар 5 т., В. Славич 5 т., 2-3 місця; В. Шелепінський 4 т., В. Лубів 4 т., 4-5 місця; О. Винник 2,5 т., 6 м.; І. Демчишин 1 т., Я Гірний 1 т., 7-8 місця. Подаємо технічний перебіг з дальших обігів змагань:

4-ий круг: група „А"

Б. Назарко — А. Лупиняк 1:0; М. Москаль — О. Харченко 1:0; А. Ціхонський — П. Безкачко 0:1; Б. Степаненко — С. Пінчак 1:0.

Група „Б": В. Шелепінський — М. Комар 0:1; І. Демчишин — О. Винник 0:1; В. Славич — М. Козирський 0,5:0,5; В. Лубів — Я. Гірний 1:0.

5-ий круг: група „А"

С. Пінчак — Б. Назарко 0,5:0:5; П. Безкачко — Б. Степаненко 0,5:0,5; О. Харченко — А. Ціхонський 1:0; А. Лупиняк — М. Москаь 0:1.

Група „Б": Я Гірний — В. Шелепінський 0:1; М. Козирський — В. Пубів 1:0; О. Винник — В. Славич 0,5:0,5; М. Комар — І. Демчишин 1:0.

6-ий круг: група „А"

Б. Назарко — М. Москаль 0,5:0,5; А. Ціхонський — А. Лупиняк 0:1; Б. Степаненко — О. Харченко 0:1; С. Пінчак — П. Безкачко 0:1.

Група „Б": В. Шелепінський — І. Демчишин 1:0; В. Славич — М. Комар 0:1; В. Лубів — О. Винник 1:0; Я. Гірний — М. Козирський 0:1.

7-ий круг: група „А"

П. Везкачко — Б. Назарко 1:0; О. Харченко — С. Пінчак 1:0; А. Лупиняк — Б. Степаненко 0,5:0,5; М. Москаль — А. Ціхонський 1:0.

Група „Б": М. Козирський — В. Шелепінський 0:1; О. Винник — Я. Гірний 0:1; М. Комар — В. Лубів 0:1; І. Демчишин — В. Славич 0:1.

До формального закриття турніру провідник шахової ланки Маркіян Комар попросив до слова голову С. Т. „Україна" Ярослава Фенина, який подякував учасникам турніру за їхню здисциплінованість та посвяту, також подякував спонзорам. Згодом промовляли: інж. С. Ґ-Березовський і Б. Назарко на тему про перебіг турніру, але з заввагою, що між учасниками не було молодих, які може не доцінюють виховного моменту в королівській грі в шахи. В таких турнірах добрий терен для міряння сил, який дає заправу до участи в дальших турнірах.

В кінці покликано було до слова радного та почесного голову С. Т. „Україна" Василя Бойчука. Він поділився кількома словами про значення шахових турнірів, бо сам непересічний шахіст, та поґратулював переможцям цього турніру, а всім шахістам зложив щиру подяку.

Опісля відбулося вручення трофеїв і грошових нагород. Представник фірми „Чолкан і С-ка" Богдан Миндюк вручив трофей і грошову нагороду першунові турніру. За друге, третє і четверте місця вручали: Б. Назарко, радний Торонта В. Бойчук і голова С. Т. „Україна" Ярослав Фенин. Для групи „Б" трофей і грошову нагороду першунові вручив представник „Блюр Травел Ейдженсі" Ігор Куриллів. За друге і третє місця вручали: інж. С. Ґ-Березовський і М. Комар.

Грошові нагороди в групі „А" були: 1-ше місце 100 дол., 2-ге — 75 дол., 3-тє — 50 дол. В групі „Б" були: 75 дол., 50 дол. і 25 дол.

Вищезгаданим сталим нашим спонзорам Провід С. Т. „Україна" за їхню щорічну допомогу складає щиросердечну подяку.

По роздачі нагород голова С. Т. „Україна" запросив усіх на перекуску, яку приготовили господарі турніру шахової ланки.

В днях 4, 5 і 6 квітня в Торонті відбувся Міжнародний відкритий шаховий турнір, у якому змагалося 233 учасники.

Перше місце зайняв Л. Дей з Торонта 5,5 точок на 6 можливих; 2-ге місце зайняв И. Беррі з Оттави 5 точок. К. Спраґґетт з Монтреалю 4,5 3-тє.

В цьому турнірі брала участь українка Ірина Ґіль, яка зайняла добре місце. Ґратулюємо шахістці Ірині та бажаємо їй дальших успіхів у шахових турнірах.

УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — ВІЦЕЧЕМПІОН ВІДБИВАНКОВОГО РАЙОНУ „ҐАРДЕН-ЕМПАЄР" 1980

Свої цьогорічні успіхи в Американській Відбиванковій Асоціяції чоловіча відбиванкова дружина УСВТ „Ч. Січ" завершила віцечемпіонатом, що його здобула в офіційних першенствах району „Ґарден-Емпаєр" (Ню Джерзі і Ню Йорку), які відбулися в суботу, 26-го квітня ц. р., у спортовій залі Ратґерського університету в Нюарку. Був це сьомий турнір, що його відбула наша дружина в згаданій Відбиванковій Асоціяції, з яких здобула: три чемпіонати, один віцечемпіонат, три почесні треті місця і одно четверте. Таким успіхом не може похвалитися жадна українська відбиванкова дружина в ЗСА.

У звітовому чемпіонаті взяло участь десять „АА" і „А" клясових дружин, які на початку відбули між собою в двох підгрупах змагання круговою системою. По дві дружини з цих підгруп, які зайняли 1-ше, 2-ге місця, продовжували гри в півфіналах і переможці — у фіналі. Українські відбиванкарі без більших зусиль здобули перше місце в своїй підгрупі, кінцевий показник табелі підгрупи мав такий вигляд (в точках):

1. УСВТ „Ч. Січ"	6:2
2. Ко-Сан, Олбані	6:2
3. Вест Сайд, Н.И.	3:5
4. Апстейт, Н.И.	2:8
5. Рінґвуд, Н.И.	1:7

Емоційно й завзято пройшов півфінал, у якому „Ч. Січ" зустріла сильного суперника Ню Йорк В.К., у складі якого виступає колишній репрезентант Болгарії, колишній змагун і тренер УСВТ „Ч. Січ" Георгій Вишиґанов. Саме цей факт значно підсилював емоційність, бо вже в одному турнірі цього сезону дружина „Ч. Січі" під проводом колишнього учня Вишиґанова, Нестора Паславського, елімінувала Ню Йорк В.К. Цим разом гарячковий „професор" прагнув реванжу, але цим разом дістав добру лекцію від свого колишнього учня, який у міжчасі виступав у Збірній Америки.

В першому сеті переміг Ню Йорк 16:14, але в чергових двох сетах домінувала „Ч. Січ", яка остаточно елімінувала суперників вислідом 15:8, 15:10. В цих довгих, завзятих і дуже емоційних змаганнях наші відбиванкарі витратили багато сил, і тому у фінальній зустрічі з найсильнішою відбиванковою дружиною на сході Америки, якою є дружина Ратґерського університету з Нюарку, „Ч. Січ" зазнала поразки 6:15, 6:15, і таким чином здобула з в а н н я віцечемпіона. Склад „Ч. Січі" в цьому турнірі: Н. Паславський (також тренер), М. Паславський, А. Голинський, Ю. Темницький, П. Мельник, Д. Емич, М. Лящук, П. Гунчак, Р. Колінський.

Прикро вражала присутність ряду українських відбиванкарів у різних неукраїнських дружинах, які таким чином поволі, але певно, переварюються в загальному „банячку" і скорше чи пізніше пропадуть у неукраїнському довкіллі. На брак своїх рідних українських спортових осередків нарікати ніхто не може, коли у відбиванковому районі „Ґорден - Емпаєр" існують такі наші спортові товариства і клюби, як УСК Ню Йорк, СК СУМА „Крилаті" Йонкерс, УСВТ „Ч. Січ" Нюарк і УАСТ Рочестер.

Поза згаданими організованими спортовими осередками ніхто нікому не забороняє створити новий, якщо для цих наших спортовців не підходять існуючі.

(от)

Із серії п'ятидесятомника творів І. Франка в Києві вийшов 25-ий том

Київ. — З колективу науковців Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УССР спільно із деякими іншими академічними інститутами, а також враз із катедрою історії української літератури Львівського державного університету ім. Івана Франка вийшов 25-ий том творів цього письменника і поета та публіциста зі серії п'ятидесятомника, — інформує київська газета „Літературна Україна".

У всіх томах цього видання — проза — оригінальна і перекладна, поезія Івана Франка, драматургія, а крім цього тут включено такі монументальні праці, як „Студії над українськими народними піснями, неопубліковану за життя Франка „Історію української літератури" — і вперше до цього зібрання ввійде „Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 року", виданий у Львові 1910 року. У цьому то п'ятдесятитомнику накреслюється постать Івана Франка як великого письменника і поета, критика, історика і теоретика, а також вона відображується Франкові наукові зацікавлення у царині літератури, філологічної науки, етнографії, народної творчости та мистецтва.

Сьогодні упорядники і редактори працюють над 27-им і 28-им томом, а з цим наближається закінчення роботи над усім виданням, — пише газета.

Однак, як і в кожному совєтському виданні, навіть, якщо тут повинна бути виключно мова про багатогранну спадщину великого українського письменника, не... шкодить і сюди додати совєтської полови, бо як „Літературна Україна" підкреслює — „Збірка творів Каменяра базується на принципах радянської текстології, враховує здобутки сучасного франкознавства, марксистсько - ленінської науки взагалі". А відтак, вказуючи на Франкову спадщину, — газета пише, що вона „живе, дійово служить справі миру та проґресу". Це і є та полова совєтської пропаґанди, вислови якої не мають ніякої пов'язаности з творчістю великого Франка.

Хваляться перемогою

Київ. — Тут відбулася Республіканська Конференція, учасники якої відзначували 35-річчя „Великої перемоги над фашизмом, і гаслом якої було — „Комуністична партія — натхненник і організатор перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні", — інформує київська газета „Радянська Україна".

Конференцію зорганізували Інститут історії партії при ЦК Компартії України — філіял Інституту марксизму — ленінізму при ЦК КПСС, Секція суспільних наук АН УССР, політичне управління Червонопрапорної Київської військової округи, товариство „Знання" Української ССР, а також різні науковці, ветерани війни та слухачі Вищої партійної школи при ЦК Компартії України, партійний, комсомольський і пропагандивний актив Києва, — в дальшому інформує газета.

Дивлячися на склад учасників і взагалі на „підсоння" подібних зборів — решту „пісні можна вже собі доспівати". Бож очевидно у поодиноких виступах обговорювано „велич та безсмертя подвигу радянського народу, який врятував людство від загрози фашистського поневолення", та що їх до перемоги довела — „натхненник і організатор боротьби трудящих країн з фашистською Німеччиною" — річ ясна „ленінська Комуністична партія — керівна і спрямовуюча сила нашого суспільства". Обговорювано і те, що з вини „американського імперіялізму міжнародна обстановка значно погіршилася", але на думку одного з доповідачів, — „нині імперіялізм втратив безкарну можливість розпоряджатися долею народів". Про американську одинадцятибільйонову допомогу для СССР під час Другої світової війни, очевидно не було мови.

Після усіляких пеанів партії і 35-річчю „перемоги" та лайок в бік „імперіялістів", на порядок дня цієї конференції прийшла ще одна дуже „вагома" справа, як зрештою і сама газета це підкреслює „викриття буржуазних фальсифікацій історії Другої світової війни".

ВІДБУДЕТЬСЯ МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ У ТРЕНТОНІ

Підготовка до Міжнародного фестивалю, що має відбутися в суботу й неділю, 7-го й 8-го червня, в Трентоні, Н.Дж. йде поновною парою. Як і минулого року, коли відбувся „Фестиваль національностей" з нагоди 300-річчя Трентону, так і цього року подібний фестиваль влаштовує спеціяльний комітет, до якого запрошено також українців-мешканців Трентону, що братимуть участь у фестивалі під омофором місцевого Відділу УККА, що його очолює Андрій Галайдіда.

(юко)

В ПАЛАТІ СПРАВЕДЛИВОСТИ В ПАРИЖІ сталася могутня експлозія, яка спричинила величезні матеріяльні шкоди. Приблизно рік тому сталася подібна експлозія напередодні розправи корсиканських самостійників. Теперішня експлозія також сталася в ночі перед новим судом проти корсиканських самостійників.

ТРИ ГОЛОВНІ ПРОФСПІЛКИ У ФРАНЦІЇ, комуністична Конфедерасіон Женераль, ліва Конфедерасіон Франсез Демократік і учительська Федерасіон де ль-Едюкасіон проголосили страйки, якими підривають нормальне функціонування життя в Парижі. Страйки проголошені проти нового проєкту, який впроваджує здоровіше функціонування забезпеченевих законів, а профспілки воліють старі закони.